

Oponentní recenze – ČVUT FA, letní semestr 2016/2017

Diplomní projekt: Porodní dům Letná

Autorka: Lea Koncerová

Vedoucí ateliéru: Michal Kuzemský, Ondřej Synek

Lea Koncerová se ve své diplomní práci rozhodla zpracovat téma porodního domu, který umožňuje alternativní porodní péči vůči běžné péči v porodnici. Typologie porodního domu nebyla dosud v České Republice blíže zpracována a tato zařízení zde prozatím neexistují. Diplomantka a její spolužáci důkladně zkoumají příklady ze zahraničí, legislativní rámec, typologické principy a na základě obsáhlého diplomního semináře skládají promyšlený stavební program, který je v návrzích pečlivě prověřován. Zároveň si diplomantka vytyčuje cíle související s výrazem domu, jeho působením na uživatele a s jeho kontextuálními parametry.

Výběr místa se zdá být zdánlivě nevhodný. Roh Letenských sadů na křížení ulic Skalecká a Františka Křížka, poetická zahrada s několika stromy, kamenná zeď, vstup do ambulantního zařízení, reprezentativní fasáda bytového domu; tyto nejsou přirozenými atributy stavební parcely. Je jednoduché deklarovat ono poetické místo jako nedotknutelné. Je odvážné zde navrhnout dům, který se dokáže vyrovnat se složitými omezeními a komplexně reagovat na okolní kontext.

Umístění navrhovaného domu na parcele, jeho orientace a hmotové řešení se dobře vyrovnávají s limity, které místo charakterizují – exponovaná nárožní poloha, svažité terén, průchod k sousednímu domu, různá měřítka a detaily okolních fasád. Oceňuji rozhodnutí dům situovat spíše do střední části parcely tak, aby neblokoval pohledy z letenské hrany směrem na historickou Prahu. Poloha objektu na severní hraně pozemku využívá přilehlý prostor, do kterého správně orientuje vstup a koncipuje jej jako veřejné místo, do kterého ústí dvě urbanistické osy – ulice Františka Křížka a velkorysá platanová alej. Natočení objektu ponechává stávajícímu bytovému domu na východě dostatek odstupu a zároveň zachovává stávající vzrostlý strom s okolní zelení. Návrh překvapivě nezhoršuje stávajícímu domu podmínky a nenarušuje jeho soukromí. Důsledkem natočení vzniká nečekaná kvalita, kterou jsou výhledy z ubytovacích pokojů na gotický kostel sv. Klimenta na straně jedné a výhledy na historickou Prahu na straně druhé. Dům promyšleně reaguje na historickou budovu ambulantního zařízení, která svým drobným pavilonovým měřítkem zákonitě ovlivní výškové řešení novostavby. Návrh se se situací vyrovnává velmi dobře prací s měřítkem, kdy nízká cihelná podnož místy ustupuje a vytváří venkovní zahradu a hlavní hmota, která z ní vyrůstá, odskakuje ve 2.NP. Zdánlivě obskurní úskok uvolňuje prostor před ambulancí a je překvapivě kontextuální ve vztahu k okolní klasicistní architektuře, například k nejbližšímu obytnému domu s věží.

Návrh výhodně pracuje s terénním zlomem a umísťuje do sníženého přízemí (1.PP) veřejné funkce a nezbytné technické zázemí provozu. Společenské sály zde situované tak dostávají intimitu a svůj vlastní venkovní svět. Prostředí před ambulancí má komorní charakter a úpravy parteru jí vytvářejí důstojný předprostor. Návrh částečně pracuje s terasovitým terénem směrem do Nábřeží kapitána Jaroše, kde využívá nejnižší část k integraci parkovacího zakladače pro osm vozidel. Je otázkou, zda-li parking neomezí provoz sanitek, a zda-li by bylo možné navrhnout nějakou přímou pěší vazbu od parkingu k porodnímu domu.

K provoznímu řešení navrhovaného domu nemám výtky, je velmi promyšlené a úsporné. Dobře dimenzované prostory mají výborné návaznosti, osvětlení, orientaci, a v interiérech obytnou příjemnou atmosféru. Výborný se mi zdá moment vertikálního propojení recepce s knihovnou a prostorové návaznosti na multifunkční sál, ke kterému se přichází okolo malé zahrady. Expozice terasy nad multifunkčním sálem směrem k parku je pak pochopitelná vzhledem k výhledům na Prahu, není však příliš komorní nebo chráněná. Je otázkou, zda bude fungovat z hlediska zajištění soukromí pro klientky a návštěvníky. Jaký bude pocit z pobytu na terase vedle relativně frekventované pěší trasy ?

Musím diplomantku pochválit za opravdu krásnou, funkční a zároveň velkorysou dispozici, bez zbytečných kompromisů nebo vyšlých momentů. Symetrická dispozice obytného podlaží je vyřešena účelně, pokoje mají klidnou, téměř čtvercovou proporci, dobře rozmístěné okenní otvory i zařizovací prvky, adekvátně řešený interiér v tlumených barevných odstínech a materiálech. Koncepce interiéru skvěle podporuje deinstitucionalizační snahy o alternativní porodní péči a navozuje domácí atmosféru.

K zamyšlení mne přivádí navržený výraz domu s vytaženou zaoblenou římsou. Je silný, dobře ukotvený v místě, důstojný, vznešený, do jisté míry tajemný a nabízí několik prvků, které stavbu zjemňují. Nuance v narůstající šířce oken směrem k výhledům, plastické ostění, tradiční práce s pohledovou cihelnou podezdívkou zataženou bílým nátěrem, ručně kletovaná omítka, okenní a dveřní výplně ze světlého dřeva – to vše jsou jakoby známé prvky z okolních klasicistních architektur bytových domů, školských staveb a letenských pavilónů, dohromady spojeno v architekturu a měřítko městské vily. Nemohu se sám rozhodnout, jestli je dům dostatečně současný a zda-li nebude zaměňován za purizující rekonstrukci, kterých je v této městské části také několik (obytné domy na Miladě Horákové, vlastní dům Ladislava Žáka). U těchto domů ztratily okenní otvory proporce tím, že byl kolem nich odstraněn štukový plastický ornament, který zvětšoval jejich měřítko vzhledem k plné ploše fasády. Proporce navržených oken je právě to, co mne na domě znejšťuje, není tak přirozená či elegantní jako na okolních stavbách. Dům z každé strany působí trochu jinak – na východě převládá plná plocha nad prosklením, dům je těžký a tvrdý. Ze severu má díky úskoku a širším otvorům příjemnou proporci a dobře se váže k uliční řadě. Ze západu

působí klidně, striktní řád fasády je příjemně narušen dvojicí francouzských oken na terasu a úskokem hmoty. Jižní pohled je dramatický a dům působí převýšeně díky vytažení cihelné podezdívky až k parapetu oken v přízemí. Zobrazovaná perspektiva však přesto přesvědčivě ilustruje komorní atmosféru jižního prostoru směrem k ambulanci.

V hodnocení architektury porodního domu se zde pohybujeme v rovině citové a nadčasovost navržené architektury může u někoho rezonovat až po letech, kdy dům začne přirozeně stárnout. V tom spatřuji vysokou kvalitu návrhu.

Gratuluji Lee Koncerové k výbornému diplomnímu projektu a navrhuji její práci k obhajobě. Hodnotím ji známkou A.

Témata k diskusi a otázky:

- *Vazba mezi parkováním a domem, kolize se sanitkami*
- *Soukromí pobytové terasy v přízemí*
- *Z čeho je navržen materiál okenních šambrán a jak je ochráněna horizontální plocha parapetu proti vlhkosti?*
- *Jak je zajištěno vytápění? Jsou v budově nějaké technologie, které regulují vnitřní prostředí a bylo zvažováno hospodaření s dešťovými vodami (velké procento zpevněných ploch – střecha, terasa).*

V Praze 6.6.2017

Pavel Nasadil

